

FIȘA DISCIPLINEI

2024-2025

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE JURNALISM ȘI ȘTIINȚELE COMUNICĂRII
1.3 Departamentul	JURNALISM
1.4 Domeniul de studii	ȘTIINȚELE COMUNICĂRII
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studii/Calificarea	Istoria ideilor, mentalităților și culturii de masă (sec.XIX-XXI)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Cultura de masă. Teorii, concepte și evoluții istorice					
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. habil. Raluca-Nicoleta RADU					
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. habil. Raluca-Nicoleta RADU					
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	DF-DOB
		1				

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care:	2	3.3 seminar/laborator	1
		3.2 curs			
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care:	28	3.6 seminar/laborator	14
		3.5 curs			
Distribuția fondului de timp					Ore

Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	50
Tutoriat	1
Examinări	2
Alte activități	
3.7 Total ore studiu individual	133
3.8 Total ore pe semestru (3.4. + 3.7) [pentru fiecare credit = 25 de ore de activități]	175
3.10 Numărul de credite	7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală cu posibilități de proiectare a fișierelor PowerPoint și cu acces la Internet
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală cu posibilități de proiectare a fișierelor PowerPoint și cu acces la Internet

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> C1. Regăsirea informației despre un subiect din aria de specialitate a programului de master
-------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • C2. Stabilirea faptelor și reconstituirea evoluțiilor istorice pe baza informațiilor din izvoarele istorice editate, specifice ariei de specialitate a programului de master • C3. Prezentarea scrisă, vizuală și orală, în limba română, a cunoștințelor din aria de specialitate a programului de master • C4. Identificarea, analiza și soluționarea unor probleme actuale ale culturii de masă contemporane, utilizând cunoștințe istorice relevante și metode de cercetare inter- și trans-disciplinare • C6. Producerea de noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii adâncite a unei epoci și probleme istorice complexe, specifice ariei de specializare a programului de master
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1. Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și a normelor deontologice specifice acestora • CT2. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri de conducere. • CT3. Identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul <i>Cultura de masă. Teorii, concepte și evoluții istorice</i> are ca obiectiv prezentarea principalelor momente ale evoluțiilor istorice în Europa a industriilor culturale și tipurile de analize despre industriile culturale, relevante în acest context istoric.
7.2 Obiectivele specifice	Familiarizarea studenților cu conceptele cheie din industriile culturale și cu modul lor de utilizare.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
1. Prezentarea cursului și a exigențelor de notare: Bazele de date științifice la Universitatea din București. Citarea corectă	Prelegere magistrală, discuții cu studenții Studii de caz	

<p>2. Scurt istoric al culturii de masă</p> <p>Bibliografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Radu, R. 2011. <i>Instituții culturale în tranziție</i>. București: Nemira, pp. 9-18. • Radu, R & Preoteasa, M. 2012. <i>Economia mass-media</i>. Iași: Polirom, pp. 26-34. • Radu, RN. coord. 2023. <i>Date în imagini puternice</i>, Iași: Polirom, pp. 19-28. 	<p>Discuții despre materialele realizate de echipe</p>	
<p>3. Abordări teoretice ale culturii de masă. Anii 1940. Școala de la Frankfurt Anii 1970. Critica Școlii de la Frankfurt</p> <p>Bibliografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coman, M. 2011. <i>Introducere în sistemul mass-media</i>. Iași: Polirom, pp. 75-80. • Radu, R & Preoteasa, M. 2012. <i>Economia mass-media</i>. Iași: Polirom, pp. 11-19. • Adorno. „The culture industry reconsidered”, în Adorno, T. 1991. <i>The culture industry</i>. Routledge (de exemplu) 		
<p>4. Anii 1960 – prezent. Neo-marxismul. Studiile culturale. Tradiția Schiller- McChesney</p> <p>Bibliografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coman, M. 2011. <i>Introducere în sistemul mass-media</i>. Iași: Polirom, pp. 190-198. 		
<p>5. SEMINAR</p>	<p>Alegerea temelor/ alegerea echipei</p>	
<p>6. Anii 1970 – prezent. Industriile culturale. Bernard Miego</p> <p>Bibliografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Radu, R & Preoteasa, M. 2012. <i>Economia mass-media</i>. Iași: Polirom, pp. 35-52. • Miego, B. 2000. <i>Societatea cucerită de comunicare</i>. Polirom. • Hesmondhalgh, D. (2012 sau ediții ulterioare). <i>The Cultural Industries</i>. Sage. 		
<p>7. Relația dintre puterea politică și mass-media. Cele patru teorii despre presă (anii 1960). Modelul Halin & Mancini pentru Europa și America de Nord (anii 2000)</p>		

<p>Bibliografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capitolul „Rolul presei în societate”, pp. 125-145, din M. Coman (2016). • Capitolul „Mass-media în societatea modernă”, pp. 321-330, în Severin, W.J., Tankard, J.W (2004), <i>Perspective asupra teoriilor comunicării de masă</i>, Iași: Polirom. 		
<p>8. Anii 1930-1950. Funcționalismul. Echipa de sociologi a lui Paul Lazarsfeld. Modelul fluxului în doi pași. Utilizări și gratificații. Primele cercetări comerciale de audiență</p> <p>Bibliografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coman, M. 2011. <i>Introducere în sistemul mass-media</i>. Iași: Polirom, pp. 109-127. 		
<p>9. Efecte pe termen mediu ale comunicării de masă (1960 - prezent). Spirala tăcerii. Teoria cultivării. Teoria setării agendei. Legături parasociale</p> <p>Bibliografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coman, M. 2011. <i>Introducere în sistemul mass-media</i>. Iași: Polirom, pp. 149-182 		
<p>10. SEMINAR</p>	<p>Prima ciornă timeline</p>	
<p>11. Anii 1970 – prezent. Neo-instituționalismul. Pierre Bourdieu, Howard Becker</p> <p>Bibliografie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Radu, R. 2011. <i>Instituții culturale în tranziție</i>. București: Nemira, pp. 45-49, 23-30. 		
<p>12. SEMINAR</p>	<p>Prima ciornă – analiza datelor istorice din perspectiva unei teorii</p>	
<p>13. Ante 1989. Analiza politicilor culturale – regimurile autoritare</p> <p>Discuție despre</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raportul Comisiei prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste din România. 2006. 		

14. Anii 1950 – prezent. Analiza politicilor culturale – țările vestice. Divertismentul omniprezent. Rețelele de socializare

Bibliografie:

- Bera, M & Lamy, Y. 2008. *Sociologia culturii*. Iași: Institutul European, pp. 223-241.
- Postman, N. (1985). *Amusing ourselves to death*. Viking Penguin (plus ediții ulterioare/ traducerea în română).

Suplimentar

- Croitoru, C. & Becuț Marinescu, A. (coord.) (2023). *Barometrul de consum cultural 2022*. Editura Universitară.

8.3 Bibliografie obligatorie

- Bera, M & Lamy, Y. 2008. *Sociologia culturii*. Iași: Institutul European.
- Coman, M. 2011. *Introducere în sistemul mass-media*. Iași: Polirom. ([Coman, Mihai, Introducere în sistemul mass-media.pdf](#))
- Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România. 2006. *Raport final*. (<https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/documents/article/RAPORT%20FINAL%20CADCR.pdf>)
- Radu, R & Preoteasa, M. 2012. *Economia mass-media*. Iași: Polirom. ([Radu, Raluca-Nicoleta; Preoteasa, Manuela - Economia mass-media.pdf](#))
- Radu, RN. coord. 2023. *Date în imagini puternice*, Iași: Polirom. ([Radu, Raluca-Nicoleta \(coord.\), Date în imagini puternice un manual pentru narațiuni vizuale.pdf](#))
- Radu, R. 2011. *Instituții culturale în tranziție*. București: Nemira.

8.4 Bibliografie facultativă

- Adorno, T. 1991. *The culture industry*. Routledge. ([de exemplu](#))
- Barabasi, AL . 2017. *Linked*. Timișoara: Brumar. (câteva capitole sunt disponibile [aici](#))
- Croitoru, C. & Becuț Marinescu, A. (coord.) (2023). *Barometrul de consum cultural 2022*. Editura Universitară. (<https://www.culturadata.ro/barometrul-de-consum-cultural-2022-participare-culturala-si-perspective-democratice/>)
- Hesmondhalgh, D. (2012 sau ediții ulterioare). *The Cultural Industries*. Sage. ([Hesmondhalgh, David, The cultural industries.pdf](#))
- Postman, N. (1985). *Amusing ourselves to death*. Viking Penguin

Marea majoritate a link-urilor către materialele bibliografice sunt accesibile, în cadrul bibliotecii digitale FJSC, pentru studenții cu abonament de bibliotecă.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Comunicarea de masă este un obiect de studiu pentru istorici, iar rezultatele proiectelor care se bazează pe urmărirea evoluțiilor comunicării de masă sunt interesante atât pentru comunitatea academică, cât și

pentru publicul larg. Pentru exemple de istoric al produselor culturale se poate accesa <http://www.ina.fr/> & <http://www.inaglobal.fr/> (Institut National de l'Audiovisuel)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Analizare, în cadrul unui referat individual, a fapte istorice culese în echipă și prezentate în seminar. Această analiză se va face din perspectiva uneia dintre teoriile prezentate la curs. Membrii fiecărei echipe vor folosi perspective teoretice diferite.	Prezentare orală în colocviu. Prezentare în scris, sub formă de referat.	50%
10.5 Seminar/laborator	Culegerea, în echipe de două persoane, a unor fapte istorice sau contemporane. Prezentarea acestor fapte istorice sub forma unui timeline, folosind https://timeline.knightlab.com/ .	Prezentare orală în seminar.	50%

10.5 Standard minim de performanță

Frecvență

Condiția de frecvență, stabilită conform Regulamentului de organizare și desfășurare a activității didactice și științifice a Facultății de Jurnalism și Științele Comunicării, Universitatea din București, cu statut eliminatoriu pentru accesarea la evaluarea finală, o constituie prezența la cel puțin 50% din cele 14 cursuri și, respectiv, seminare.

În cazul nerespectării acestei condiții de frecvență, studentul/studenta trebuie să refacă întregul curs sau/și, respectiv, seminar; poate face acest lucru într-unul dintre anii următori când mai este susținută disciplina, conform planului de învățământ; în cazul în care disciplina nu mai face parte din planul de învățământ, conducerea facultății, la propunerea titularului de curs va decide modul în care studentul/studenta poate suplini activitatea de curs sau/și, respectiv, de seminar în vederea promovării

disciplinei.

Predarea temelor

Temele de curs/ seminar restante trebuie trimise cel târziu cu 2 săptămâni înainte de începerea vacanței/ concediului obligatoriu de odihnă pentru cadrele didactice.

Restanțe și reexaminări

Pentru restanțele și reexaminările din anul universitar curent, în sesiunea de examene din toamnă se păstrează condițiile de bibliografie și examinare precizate de fișa disciplinei. Pentru reexaminările din anii următori, se aplică bibliografia și condițiile de examinare precizate în fișa disciplinei din anul în care se dă examenul.

Alte observații:

Nota finală urmărește să evalueze capacitatea studentului de a sintetiza materia, activitatea studentului de asimilare a materiei pe parcursul semestrului și gradul de implicare în dezbaterile din curs și din seminar. Standardul minim de performanță urmărește acești itemi obligatoriu de îndeplinit:

- Utilizarea corectă a limbii române, scris și vorbit
- Redactarea cu diacritice
- Exprimare logică și fluentă
- Cunoașterea conceptelor de bază ale domeniului
- Înțelegerea principalelor teorii și concepte din domeniu
- Citarea corectă.

Frecvența minimă la curs și seminar este de 50% din totalul orelor alocate. Prezența va fi ținută prin intermediul unui test fulger, la fiecare întâlnire, care verifică dacă studentul a citit și a înțeles bibliografia cursului anterior sau a fost atent la cursul din ziua respectivă.

Nota de trecere la examenul final este 5 (cinci), fără rotunjiri.

Cursul se va desfășura față în față. În situații excepționale, cursul și/ sau seminarul se pot desfășura online. Examenul de final de semestru se va desfășura față în față, într-una dintre sălile Universității din București.

Orice încercare de fraudă este inacceptabilă și va fi evaluată în condițiile precizate de Regulamentele universitare și de Carta Universității din București. Încercările de fraudă includ plagiatul, utilizarea unui autor din umbră (inclusiv programe de inteligență artificială), falsificarea de date.

Data completării 23 sept. 2024

Semnătura titularului de curs R. Radu

Semnătura titularului de seminar R. Radu

Data avizării în departament 30 sept. 2024

Semnătura director departament B. Oprea